

של העליה ההמונית, כגון אבדן הקשרים האמיצים, שהיו קיימים קודם בין הקבוצות העדתיות. במקומות בהם יושבו קבוצות עדתיות שלמות, בעלות רמה חברתית אחידה, והחיים המשפחתיים והעדיניים לא הופרעו, היו התוצאות השליליות של העליה כמעט-אפסיות. אולם רבים הגיעו לישראל ללא ידידיהם וקרובי-משפחתם. רבים אחרים נותקו מעל הקרובים והידידים תוך כדי תהליכי הקליטה, בלו זמן רב במעברות ועברו לבסוף העירה. זרם המעבר העירה סחף גם רבים מן הצעירים בני 15-18, אשר לא יכלו להסתגל לחיי הקבוצים המושבים, בהם שוכנו מיד לאחר עלותם לישראל.

שויון-סינים פחאומי

בבואם לעיר הרגישו הצעירים כפלי-כפליים את מחץ ההתנושות של הרבניות השונות. אמנם התנושות זו הורגשה עוד בכפרים ובמעברות, מקום שם פגשו הצעירים בעולים אחרים, בני כל הארצות והמעמדות. אולם כאן נגלה לפנייהם עולם חדש.

צעירים וצעירות, אשר נולדו בארצות אוטוקראטיות מפגרות, בהן יש לאשה מעמד שונה לחלוטין ממעמדה במדינה דמוקרטית, נדהמו למראה עיניהם. החירות המפתיעה שניתנה להם בילבלה את חושיהם. הם לא יכלו להעריך כהלכה את הצורות השונות של שויון המינים, הנהוגות בארצות דמוקרטיות — והם היו עלולים לפרש את מעמדם החדש — מעמד של אורחים בנרחוין — שלא כהלכה.

גם משפחות שלמות של עולים, בני ארצות מסגרות, שעברו מן הכפר אל העיר, נתקלו בבעיות דומות. במקרה שלהן נבעו הבעיות משבירת שלטון האב על בניביתו. בתנאים הקיימים בישראל היה האב והבעל נאלץ לחתור על תפקידו כשליט וכמפרנס עיקרי, היות ובני המשפחה הצעירים היו מסוגלים, יותר ממנו, להיקלט בסביבה החדשה. ללמוד את השפה העברית, לפצוא עבודה מתאימה.

ערעור שלטונם של ההורים — וביחוד האב — הביא לידי יחסים מתוחים בתוך המשפחה — ואפילו להתפרדותן הגמורה. במקרים, בהם אין ערכים חדשים (כגון צורות חזיונות של פיקוח חברתי וערכים מוסריים, בהם דוגלות תנועות-הנוער השונות) באים למלא את מקום הערכים ההרסניים, מאבדים הצעירים את חוש ההתמצאות שלהם. הם מתרחקים מן הבית — אפילו כאשר אינם עוברים אותו לגמרי — ומשמישים קרבות נוחים לפעילותם של סרטורים וסוחריראדם.

גם הסרטורים הצעירים מגויסים — פרט לכמה יוצאים מן הכלל — מתוך שכבת העולים החדשים, שתוארה לעיל. אפילו הזונות ילידות-הארץ הינן, ברוב המקרים, בנות לעולים מארצות מפגרות, אשר לא הצליחו להתערות בחיי הארץ מבחינה תרבותית, חברתית וכלכלית.

היצע גדל עם הבקוש

מספר הזונות לא היה גדל, אילולא גדל גם מספר לקוחותיהן. גם את גידול מספר הלקוחות אפשר ליחס להשפעה השלילית של העליה ההמונית. אולם מסייעים לו יותר מכל תנאי החיים הקשים והחסרי-שיכון, אשר מונעים צעירים רבים מלהקים משפחות. ביחוד עלינו להתחשב בעובדה כי עולים רבים, אשר חשבו כי יוכלו לשאת שנים בגיל צעיר, כהתאם למסורת ארצות-מוצאם, נוכחו, בבואם לישראל, כי הם יצטרכו לחכות לפחות שנים מספר.

אמנם רבות מן הנשים והנערות העוסקות בזנות נולדו במשפחות עניות, אולם ברור כי הגורמים הכלכליים הסהורים אינם בעלי השפעה מרעת. האבטלה, או האבטלה הזמנית, אף היא מחמירה את המצב. רבים מן העולים החדשים סובלים ממנה לא רק מפני שהיא יוצרת מתח כלכלי, אלא גם מפני שהיא מדגישה את חוסר-היציבות בחייהם.

הרגשת חוסר-היציבות עלולה לגדול כאשר משוכנים העולים במעברות. בכייסונים מלאים אדם, ביחוד משפיע מצב השיכון לרעה על העולים מאירופה, אשר כבר נתנסו בחיי-מחנות.

גם הקושי בו נתקל העולה החדש, שאינו יודע עברית, בחיפושיו אחרי עבודה הוא אחד הגורמים המסייעים לגידול העבריינות. העבודה החלקית, בה לֹעֲסוֹת נשים רבות חסרות כל התמחות, בבתים עירוניים, אף היא צופנת בחובה סכנה: מראה ההבדל הקיצוני בין בתיהן למקומות עבודתן עלול לדחוף אותן ל"מלאכות קלות", אשר יאפשרו להן חיי מותרות. אולם גידול הזונות אינו תוצאה מגורם זה או אחר בפני עצמו. היא באה רק עקב השתורותם של גורמים רבים.

סרטים - אינם משפיעים

לפירוט פורנוגרפיים אין השפעה על גידול הזונות בישראל. אולם סרטים מסוימים המיוצרים בחוץ-לארץ

גורמים לכך בעקיפין. אמנם אותם הסרטים מוצגים בארצות אחרות, מבלי לגרום כל נזק. אולם כאן, כאשר מוצג הסרט בפני קהל חסר אבחנה ומבולבל מ.ב. מגע עם צורות-תרבות חדשות, עלול הקהל לקשר את המתרחש על הבד עם חיי היומיומיים-מציאתיים ולחקות אותן. לאמיתו של דבר, כל סרט אשר עוטר זוהר לשחיתות ולפשע — ואפילו בצורה המוצנעת ביותר — עלול להשפיע השפעה מזיקה.*

איזון אינפורמציה יש בידכם על הרקע האישי של קרבת הנותן ופחרי-האדם ?

לצורך ד"ח זה נאספו פרטים על הרקע החברתי והמוצא של 170 נשים ונערות. שעסקו בזנות בתקופה הנידונה (לא בכל המקרים עלה בידנו לאסוף את כל הפרטים המדויקים.) הנשים שנחקרו נחלקות לקבוצות הגילים הבאות: **:

- נערות מתחת לגיל 18 — 50.
- נשים בגיל 18-21 — 37.
- נשים בגיל 21-30 — 40.
- נשים בגיל 31-40 — 19.
- נשים בגיל 41-50 — 4.
- נשים בגיל 51-60 — 5.
- 15 מקרים לא היתה כל אפשרות לקבוע את הגיל.

„העולם הזה“

מביע בזאת את תודתו למאות האנשים והנשים ששיתפו פעולה עם כתבו המיזי חד, ועם צוות-המחקר שהודרך על-ידו, בחקירתו היסודית של אחד השטחים הנסתרים ביותר במדינה. במיוחד מודה המערכת לשופט השלום הראשי ברוך גלעדי; למפקד מחוז תל-אביב של משטרת ישראל, מ. מ. וואל פלג, ראש הענף הפלילי ע. מ. מ. אריה שמיזוגובסקי וראש המדור הפלילי ע. מ. מ. זאב שטיינברג. לנציב בתי-הסוהר ד-ר צבי חרמון וראש המדור בטיפול ומיזן אינדיבידואלי, הגב' אכטר גבריראל; לראש השירות הפסיכיאטרי של משרד הבריאות בבתי-הסוהר ד-ר רפאל רוזנר; למר משה בריסלע, מנהל משרד הסעד שניצח על חיבור הדו-ח המופיע השבוע, וכן לעשרות הגב' ריב והנשים שסיכנו את עצמם במסרם עדות גלויות-לב לחוקרי המערכת, ושהי מערכת תשמור את שמותיהם וזיהויהם בסוד קפדני.

המערכת מקווה שסידרה זו, פרי חקירה סבלנית שארכה מאות רבות של שעות, תשמש חומר גלמי מעוררי-מחשבה למחוקקים וכל אדם הער לבעיות החבי רה. בעית הפריצות-בתשדום, שהיקפה הולך ומחמיר במדינה, ראויה למחשבתם הנוקבת והאינדיבידואלית — בעוד מועד.

118 מן הנשים הן עולות חדשות כולן הגיעו לאחר מלחמת-העולם השנייה, ורובן באו לארץ לאחר הקמת מדינת ישראל. רק 43 נשים נולדו בארץ. 31 משתייכות על שכבות מפגרות שלא לקחו כל חלק בתחיה התרבותית של היישוב העברי. הן נולדו, ברובן, למשפחות גדולות שחיו בבתים עירוניים בתנאים של צפיפות גדולה. אבותיהן היו, בעיקר, רוכלים, פועלים שחורים, או בעלי מלאכה וזעירים, אשר לא הסתגלו לשיטות הייצור החדשות. פירוטם את משפחתייהם בקושי רב.

באחדים מן המקרים היתה האם נאלצת לעזור לאב לקיים את המשפחה על-ידי עבודה במשקבית. במקרים כאלה היו הילדים נשארים בבית, מוונחים לגמרי.

* עד כה לא נערך מחקר בשטח זה. אך בישראל קיימת וועדת-ביקורת לסרטים, אשר יכולה לאסור על הצגת סרטים מסוימים, או להתיר את הצגתם למכוננים בלבד.

** אין ליחס לחלוקת הנשים לפי הגילית כל משמעות מיוחדת. זהו רק אחד הפרטים הסטטיסטיים הרבים, אשר נאספו.

העולות החדשות שבין הזונות באו 27 מדינות שונות באירופה, אפריקה ואסיה. רובן יצאו משכבות עם עניות או מן העולב התחתון (יודע כי 18 מן הנשים עסקו בזנות עוד לפני עלותן ארצה). רק מעטות מן הנשים שנחקרו היו בנות המעמד הבינוני וק-בלו חינוך מתאים.

עובדות אלו אינן מסמנות את היחס המספרי האמיתי בין בנות המעמדות השונים במחנה-הזונות. האינפורמציה אשר ברשותנו נוגעת רק בזונה הצעירה אשר לא הצליחה בע סוקה, התנגשה עם החוק, או נאלצה לפנות למשרדי העזרה הסוציאלית. הזונה המשכילי, המנוסה יותר, יודעת כיצד להתחמק מידי החוק ולהימנע מפרסומת מיותרת.

הבעלים הם הסרטורים

22 מן הנשים שנחקרו הן נשואות (שלוש מהן נישאו מחדש, לאחר גירושין), 26 מהן גרושות ו-5 אלמנות. בדרך כלל ממלאים בעליהן של הנשואות את תפקיד הסרטורים. ל-5 מן הנשים יש שני ילדים בלתי-חוקיים, או יותר. 30% מן הנשים נכנסו להריון ללא נישואים, או מגבר שלא היה בעלן, עוד בטרם התחילו בחיים של זנות. ברבות מן הנשים נראים סימנים של הפרעות שכליות ופסיכולוגיות. כך רבות הנשים המפגרות, אשר אינן יודעות קרוא וכתוב.

5 מן הנשים הן ממוצא אירופי לא-יהודי. נערה אחת בת לנישואי-תערובת, חושבת את עצמה לנוצרייה. כל שאר הנחקרות היו יהודיות.

אף על פי שהגיעו אלינו ידיעות על מקרים של סירסור לדבר-עבירה בקרב האוכלוסיה הערבית, לא קיבלנו כל אינפורמציה על פעילותן של זונות ערביות. אין לנו כל אפשרות לציין באיזו מידה פשטה הזנות בקרב הנשים הערביות.

פרטים רבים יותר הצלחנו לאסוף על 87 הנשים והנערות, הנמצאות מתחת לגיל 21. 33 מהן נולדו בארץ. רוב הנותרות הן עולות חדשות. 22 מהן הגיעו לישראל בלי הוריהן.

10 מבין 87 הנשים והנערות באות ממשפחות הרוסות: הוריהן נתגרשו, או נפרדו. 9 נשים הינן יתומות למחצה, ול-7 מהן יש הורים חורגים. 4 נשים הינן יתומות מאב ומאם. הוריהן של 6 נשים נמצאים במסודות לחולי-רנשפ. 9 מהן הוכנסו לבתי-ריתומים, או אומצו על-ידי זרים, בהיותן בגיל צעיר. 4 מהן חלו בילדותן ובילו זמן רב בבתי-חולים. ב-25 מקרים היו חיי-המשפחה אופללים והנערות הרגישו את עצמן מקופחות.

ילדים מקופחים. נשים עוזבות

מבין הזונות הצעירות באו 35 ממשפחות גדולות, בהן נע מספר הילדים בין 5 ל-12 (ב-26 מקרים לא היתה כל אפשרות לברר את מספר האחים והאחיות). 4 מהן הינן בנות של זונות מקצועיות. אביה של אחת הנערות נידון למאסר באשמת ניהול בית-בושת וסירסור לדבר-עבירה. אביה של נערה אחרת עסק בסחר-נשים. בכמה מקרים אחרים היה עבר פלילי לאבי הנערה, או לאחד מבני משפחתה. לפחות ב-6 מקרים היה האב שיכור כרוני.*

בין 170 הנשים שנחקרו היו 8 זונות אחרות. בדרך כלל הכניסה האחות הבכירה את הצעירה לחיים של זנות מיד עם הגיעה לבגרות מינית.

בין הנשים היו 5, שנישאו בגיל צעיר ביותר ונעזבו על-ידי בעליהן, או התגרשו מהם. כך, למשל, נישאה נערה אחת, ילידת הארץ בגיל 12 והתגרשה בהיותה בת 14. צעירה אחרת, אף היא ילידת-הארץ נישאה בגיל 15 ונתגרשה בגיל 17.

אחת העולות החדשות נישאה בחוץ-לארץ, בהיותה בת 12. נעזבה על-ידי בעלה בהיותה בת 13. 11 מן הנשים התחילו לעבוד עוד בגיל 8-12, בעיקר כעוזרות במשקבית.

פינור שכלי. הפרעות נפשיות

מבין 87 הנערות, שגילו לא עלה על 21, 32 הינן מפגרות מבחינה שכלית (בכמה מקרים היה מקום האינטליגנציה רק 50, 55, או 60). ב-18 ממקרים אלה ניכרו גם סימנים של הפרעות פסיכולוגיות שונות, נוסף על הפינור השכלי. ב-21 מקרים אחרים נתגלו ליקויים שכלליים, או נפשיים בולטים.

תשע מן הנערות הינן בנות המעמד הבינוני המשכיל. מבין האחרות קיבלו 3 השכלה עממית מלאה ו-3 השכלה תיכונית חלקית. 22 נערות לא קיבלו כל השכלה, אינן יודעות קרוא וכתוב. 19 נערות קיבלו השכלה בלתי סדירה.

* עובדה זו ראויה לציון מיוחד, היות ואי-חזו השיכרות הכרונית בישראל נמוך ביותר.